

**Acompanyament i suport al procés de participació per
a l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya**

APORTACIONS ON-LINE

16 de setembre de 2019

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Secretaria d'Hàbitat Urbà i Territori

Organitzat per:

Equip de facilitació

ARC Mediación Ambiental
arc@mediacionambiental.com

ARC Mediación Ambiental procura contribuir al desenvolupament sostenible utilitzant productes de baix impacte ambiental, prioritzant l'ús del transport públic i portant a terme una gestió eficient dels recursos.

Seguint aquestes directrius, es recomana imprimir aquest document a doble cara, utilitzant paper 100% reciclat post-consum lliure de clor.

Índex

<u>ACOMPANYAMENT I SUPORT AL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ PER A L'ELABORACIÓ DE L'AGENDA URBANA DE CATALUNYA</u>	1
<u>APORTACIONS ON-LINE</u>	1
<u>16 DE SETEMBRE DE 2019</u>	1
<u>ÍNDEX</u>	3
<u>1. PARTICIPANTS APORTACIONS ON-LINE</u>	4
<u>2. APORTACIONS REBUDES VIA ON-LINE</u>	6
RESPOSTES ALS QÜESTIONARIS	6
1. QÜESTIONARIS SESSIÓ 1. PROCESSOS METABÒLICS. PANEL 1: ECONOMIA VERDA I CIRCULAR.	6
2. QÜESTIONARIS SESSIÓ 1. PROCESSOS METABÒLICS. PANEL 2: EL CICLE DE L'AIGUA.	7
3. QÜESTIONARIS SESSIÓ 1. PROCESSOS METABÒLICS. PANEL 3: ENERGIA SOSTENIBLE.	8
4. QÜESTIONARIS SESSIÓ 2. MODEL DE CIUTAT. PANEL 1: MODEL URBÀ.	9
5. QÜESTIONARIS SESSIÓ 2. MODEL DE CIUTAT. BIODIVERSITAT. PANEL 2: ECOSISTEMES URBANS I	9
6. QÜESTIONARIS SESSIÓ 2. MODEL DE CIUTAT. PANEL 3: INCLUSIÓ SOCIAL.	10
7. QÜESTIONARIS SESSIÓ 3. MOBILITAT URBANA. PANEL 2: QUALITAT DE L'AIRE	12
8. QÜESTIONARIS SESSIÓ 3. MOBILITAT URBANA. PANEL 3: MODELS PRODUCTIUS.	13
9. QÜESTIONARIS SESSIÓ 4. COHESIÓ SOCIAL. PANEL 1: DRET A L'HABITATGE.	14
10. QÜESTIONARIS SESSIÓ 4. COHESIÓ SOCIAL. PANEL 2: TERRITORIS ARTICULATS.	14
11. QÜESTIONARIS SESSIÓ 4. COHESIÓ SOCIAL. PANEL 3: SEGURETAT I JUSTÍCIA SOCIAL	15
12. QÜESTIONARIS SESSIÓ 5. DIMENSIÓ CIUTADANA. PANEL 1: RECERCA I CONEIXEMENT	16
13. QÜESTIONARIS SESSIÓ 5. DIMENSIÓ CIUTADANA. PANEL 3: PARTICIPACIÓ I TRANSPARÈNCIA	16
14. QÜESTIONARIS SESSIÓ 6. NOVA GOVERNANÇA. PANEL 2: CANVI CLIMÀTIC	17
DOCUMENTS PDF	18
1. PLATAFORMA AFECTADOS RESTRICCIONES CIRCULATORIAS (ASOCPARC)	18
2. BEA DE DIEGO SUÁREZ. ARQUITECTA. SESSIÓ 1.1.	21
3. UNIÓ DE PAGESOS DE CATALUNYA. SESSIÓ 1.1.	24
4. VÍCTOR XAUBET I AREALES ARQUITECTE-URBANISTA. SESSIÓ 2.2.	26

1. Participants aportacions on-line

Ha hagut un total de **44 persones** que han fet aportacions on-line. Quatre persones han aportat un document pdf. i la resta han respost a algun/s dels qüestionaris.

Num. doc. ¹	Nom i cognoms	Entitat	Tipus d'aportació	SESSIÓ
1		Plataforma Afectados Restricciones Circulatorias (ASOCPARC)	Document pdf genèric	Genèric
2	Bea de Diego Suárez	Arquitecte	Document pdf	1.1.
3		Unió de Pagesos de Catalunya	Document pdf	1.1.
4	Víctor Xaubet i Areales	Arquitecte-urbanista	Document pdf	2.2.
6	Raquel Jiménez Mora		Qüestionari	6.2.
7		Comunitat dels Carmelites descalços de Badalona	Qüestionari	3.3.
8	Marta Farré Fustagueras		Qüestionari	1.1.
8		Consell Comarcal de l'Alt Urgell (CCAU)	Qüestionari	1.1.
8		Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB)	Qüestionari	1.1.
8	Núria Vicente Solsona		Qüestionari	1.1.
8	Beatriz de Tena Murillo		Qüestionari	1.1.
8		Unió de Pagesos de Catalunya	Qüestionari	1.1.
8	Cristina Martin Rico		Qüestionari	1.1.
8		Comunitat dels Carmelites descalços de Badalona	Qüestionari	1.1.
8		Ajuntament de Barberà del Vallés- Actividades Integrades,SA (AISA)	Qüestionari	1.1.
8	Bea de Diego Suárez	Arquitecte	Qüestionari	1.1.
9		Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB)	Qüestionari	1.2.
9	Cristina Martin Rico		Qüestionari	1.2.
9	Víctor Xaubet i Areales	Arquitecte-urbanista	Qüestionari	1.2.
10		Transports Metropolitans de Barcelona (TMB)	Qüestionari	1.3.
10	Víctor Xaubet i Areales	Arquitecte-urbanista	Qüestionari	1.3.
11	Luis Manuel Marco	Ciudadà de Lleida	Qüestionari	2.1.
11		Lavola	Qüestionari	2.1.
11	Víctor Xaubet i Areales	Arquitecte-urbanista	Qüestionari	2.1.
12		El Gaig	Qüestionari	2.2.
12	Marta Farré Fustagueras		Qüestionari	2.2.
12	Víctor Xaubet i Areales	Arquitecte-urbanista	Qüestionari	2.2.
13		Associació Alba	Qüestionari	2.3.
13	Marta Farré Fustagueras		Qüestionari	2.3.
13		Diputació de Barcelona	Qüestionari	2.3.

Num. doc. ¹	Nom i cognoms	Entitat	Tipus d'aportació	SESSIÓ
13	Cristina Martin Rico		Qüestionari	2.3.
14		Plataforma Afectados Restricciones Circulatorias (ASOCPARC)	Qüestionari	3.2.
14	Marta Farré Fustagueras 1		Qüestionari	3.2.
14		Unió de Plataformes de la Mobilitat a Catalunya (MobCat_Cat)	Qüestionari	3.2.
14	Raquel Jiménez Mora		Qüestionari	3.2.
15	Francesc Rusalleda		Qüestionari	4.1.
15		Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, Servei d'Habitatge	Qüestionari	4.1.
16	Francesc Rusalleda		Qüestionari	4.2.
16	Marta Farré Fustagueras		Qüestionari	4.2.
16	Cristina Martin Rico		Qüestionari	4.2.
17	Francesc Rusalleda		Qüestionari	4.3.
17	Cristina Martin Rico		Qüestionari	4.3.
18	Cristina Martin Rico		Qüestionari	5.3.
19		Comunitat dels Carmelites descalços de Badalona	Qüestionari	5.1.

2. Aportacions rebudes via on-line

Respostes als qüestionaris

El qüestionari s'han estructurat per sessions i a cada sessió s'han plantejat una sèrie de preguntes que han estat respostes de manera molt diversa.

1. Qüestionari sessió 1. Processos metabòlics. Panel 1: economia verda i circular.

En aquest primer panel de la sessió "Processos metabòlics" s'han plantejat quatre preguntes i un cinquè apartat per altres aportacions.

1. Hi ha marge de millora en la gestió dels residus urbans?

En aquesta primera pregunta han respost 13 persones de les quals només una ha estat negativa, dues han respost que sí, i la resta de respostes han estat positives però matisant amb comentaris.

Pel que fa als comentaris, majoritàriament s'han fet envers a la reducció de residus i el correcte reciclatge d'aquests per tal d'arribar al residu 0. També s'insisteix en diversos comentaris en fomentar la responsabilitat i la educació, alhora incentivar el bon reciclatge i penalitzar l'incorrecte, amb mecanismes de verificació i seguiment dels residus. Per altra banda es proposa adaptar iniciatives estrangeres al perfil sociocultural de la població de Catalunya.

2. Poden contribuir les ciutats a la creació de nous patrons productius i de consum que afavoreixin la circularitat?

Amb relació a aquesta pregunta majoritàriament s'ha respost que tant les ciutats com el territori poden contribuir a la creació de nous patrons i s'han de posar en valor pràctiques en desús que afavoreixen la circularitat. Per altra banda també es parla del valor de l'educació i la pedagogia per impulsar-la. Entre les recomanacions que es proposen per afavorir la circularitat ens destaquen: l'adaptació urbanística, l'impuls d'horts urbans, edificis sostenibles, introducció d'espècies animals a les ciutats, cuidant la vegetació i plantant arbres, no fer us de químics nocius pels animals insectes, el foment de l'autogeneració d'energia a les ciutats i pobles, promoció de marques km 0 i la protecció dels parcs agraris.

3. S'estan aplicant principis d'economia circular en el disseny i transformació urbanes?

Respecte a l'aplicació de principis d'economia circular en el disseny i transformació urbanes majoritàriament s'ha respost que no o que s'està iniciant ara.

4. Són suficients els marcs reguladors urbans actuals per a la implantació d'un model econòmic circular?

En aquest cas es proposen diferents alternatives per concretar la pregunta com la de reduir els impostos per a productes o serveis sostenibles i augmentar els de les grans empreses; donar més punts a les empreses que incorporin principis d'economia circular; reduir el consum d'envasos de plàstic o optar pels biodegradables o exigir

marcs normatius a nivell estatal i supraestatal per regular la producció i comercialització d'envasos.

5. Altres aportacions

S'han fet tres aportacions. En la primera es demana l'equilibri territorial alhora de fer el repartiment de la gestió de residus, la segona planteja que la creació de noves empreses i nous models de negoci es faci en base a la circularitat, i la tercera proposa canviar el model productiu tradicional que, malgrat ser viable econòmicament, no ho és ambientalment.

2. Qüestionaris sessió 1. Processos metabòlics. Panel 2: el cicle de l'aigua.

En aquest segon panel de la sessió "Processos metabòlics" s'han plantejat cinc preguntes que totes han estat respostes.

1. Com mantenir l'equilibri entre el consum urbà i la funció ecològica dels rius?

Respecte aquesta pregunta ni ha hagut 3 respostes. En la primera és proposa més sensibilització mediambiental, i en les dues restants accions com reduir el consum d'aigua a les ciutats i apostar per la reutilització de l'aigua residual, l'ús dels recursos hídrics únicament per al consum directe, i per a la resta de consums, com el domèstic, l'ús d'aigües depurades in-situ, captades en instal·lacions col·lectives veïnals, ja sigui a la coberta dels edificis o en parcs i places, que haurien de tenir sistemes de depuració naturals i biodrenatges.

2. Com preparar els hàbitats urbans en front als extrems hídrics (inundacions i sequeres)?

En aquesta pregunta les respostes han estat quatre, de les quals a la primera és proposa sensibilitzar i educar a la ciutadania des de l'etapa escolar. La resta de respostes proposen per una banda, plantejar un urbanisme sostenible que tingui en compte futures edificacions i que actuï sobre les ja existents, i per l'altra la retenció i captació d'aigües pluvials per l'ús posterior i la construcció d'infraestructures adequades.

3. És viable implantar xarxes intel·ligents per a la millora de la gestió de l'aigua?

Respecte a la viabilitat de la implantació de xarxes intel·ligents les tres respostes enviades manifesten que és indispensable l'ús. Només en un cas s'estima que no és necessària la tecnologia i valora el sobre cost innecessari per a la gestió tant fàcil com la utilització de l'aigua depurada i reciclada per a ús domèstic i no de boca.

4. Com poden contribuir les ciutats i els edificis en la millora de la gestió de l'aigua?

En aquest cas es proposen diferents accions per millorar la gestió de l'aigua: adequar els edificis per tenir xarxes de subministrament i evacuació segregades de aigua d'ús de boca, d'aigües depurades, d'aigües grises i d'aigües negres. Per altra banda plantar flora autòctona com farigola romaní i instal·lar als edificis magatzems per l'aigua de la pluja.

5. La reutilització d'aigües regenerades, pot esdevenir un referent de sostenibilitat?

La resposta en tots els casos d'aquest apartat ha estat afirmativa.

3. Qüestionaris sessió 1. Processos metabòlics. Panel 3: energia sostenible.

En aquest tercer panel de la sessió "Processos metabòlics" s'han plantejat cinc preguntes i un darrer apartat per altres aportacions.

1. Quin paper juguen les ciutats en la governança d'un nou model de producció energètica distribuïda?

De les dues respostes enviades a la primera es proposa la implementació de xarxes de producció (consum a nivell municipal) i la segona proposa per a les ciutats centres de generació d'electricitat i xarxes de distribució públiques properes als consumidors.

2. Poden absorbir les ciutats i els territoris els costos de la transició energètica?

Les dues respostes aportades han estat afirmatives, i han afegit que a més les ciutats són les responsables de més de la meitat dels impactes derivats del model energètic actual i n'han de ser les impulsores de la transició energètica.

3. Quins són els reptes dels edificis nous i existents per assolir la sostenibilitat?

Que construir amb criteris bioclimàtics hauria de ser obligatori i que l'autosuficiència en edificis és possible.

4. Són necessàries noves normatives per facilitar un nou model energètic?

La resposta enviada està d'acord amb l'enunciat i afegeix que s'ha de permetre la possibilitat de l'ús de la coberta dels edificis com a productors d'energia conjuntament amb altres possibles funcions, i que manca una ordenació de les cobertes, actualment l'espai més oblidat de la ciutat.

5. És assumible l'impacte social i econòmic de la transició energètica a les ciutats?

Respecte a aquesta pregunta s'exposa que una transició energètica orientada cap a l'autosuficiència energètica implica un impacte social i econòmic beneficiós per a la ciutat, nous llocs de treball, major seguretat en l'abast energètic i una reducció de gasos d'efecte hivernacle són algunes de les millores associades a un nou règim energètic.

6. Altres aportacions

A l'apartat d'aportacions és proposen generadors eòlics d'eix vertical pels edificis i sistemes de subvencions que garanteixin als ciutadans els poder instal·lar aquests sistemes, de manera col·lectiva, com a veïns d'un bloc, o com a veïns d'un barri.

4. Qüestionaris sessió 2. Model de ciutat.

Panel 1: model urbà.

En aquest primer panel de la sessió "Model de ciutat" s'han plantejat cinc preguntes i un darrer apartat per altres aportacions.

1. Existeixen els instruments adequats per abordar la renovació urbana?

Respecte a aquesta primera pregunta majoritàriament s'ha respost que encara manquen els instruments per abordar la renovació urbana. S'estima que primer de tot hi ha d'haver una voluntat política recolzada per una voluntat ciutadana i amb un plantejament a llarg termini. Els instruments emprats han de ser més àgils i executius, i per últim amb un recolzament finançament sòlid.

2. Tenim ciutats massa poc denses?

Respecte a la densitat de les ciutats excepte una resposta afirmativa, la resta manifesta que les ciutats on viuen presenten nivells adequats de densitat, però que cal alliberar de la pressió que implica el cotxe.

3. S'estan empobrint les relacions que es donen a les nostres ciutats?

De manera general en aquesta pregunta s'ha respost que l'abast de tothom a les noves aplicacions mòbils ha generat una dependència que pot deteriorar les relacions personals, i augmentar els serveis a través d'internet. Malgrat aquesta tendència, s'han fet renovacions d'espai públic a moltes ciutats que han permès recuperar certes dinàmiques de relació ciutadana que s'havien perdut.

4. S'ha supeditat la funció social de la ciutat als interessos de mercat?

Pel que fa a aquest apartat les respostes han estat majoritàriament afirmatives.

5. Estan els nostres hàbitats urbans en disposició de garantir el dret a la ciutat?

Les respostes són afirmatives però puntualitzant que s'ha de treballar per millorar-ho.

6. Altres aportacions

S'han fet quatre aportacions en aquest panel: les tres primeres sobre la recollida de residus, i com per un cantó el fet de recollir selectivament la brossa és un benefici però al fer-ho amb vehicles contaminats suposa un cost ambiental, d'ús i ocupació de l'espai que s'hauria de controlar. La darrera aportació posa el ciutadà al centre de l'espai urbà i proposa invertir les prioritats, traient el cotxe del centre de les polítiques de disseny urbà.

5. Qüestionaris sessió 2. Model de ciutat.

Panel 2: ecosistemes urbans i biodiversitat.

En aquest segon panel de la sessió "Model de ciutat" s'han plantejat quatre preguntes i un darrer apartat per altres aportacions.

1. Està en l'agenda de les ciutats la renaturalització dels seus espais urbans?

En general no s'observa que les polítiques municipals tinguin en compte el context global de canvi climàtic, pèrdua de la biodiversitat, pèrdua de la fertilitat del sòl i la crisi energètica.

2. Com articulem el creixement urbà amb els corredors ecològics?

En els comentaris aportats s'han fet propostes a nivell general i a nivell particular amb referència a la comarca. A nivell general les propostes han estat, impulsar el coneixent i l'estudi dels corredors ecològics per mantenir els que hi ha i crear de nous, per exemple a nivell de carreteres i carrers es podrien crear camins de fauna, aturar i reduir la dispersió urbana i conscienciar i sensibilitzar la societat. A nivell comarcal les propostes són més concretes i es planteja la creació del Parc Agrari de Vilamajor, que a banda de dedicar la major part de la seva superfície al cultiu també comptaria amb espais verds, rius, basses, edificacions, horts recreatius i camins. Paral·lelament es proposa que els productes es distribueixin de forma local, potenciar una alimentació més sostenible, de més qualitat i més sana, i indirectament, per generar més ocupació. Valoren que delimitar una àrea protegida agrícola és beneficiós a diferents nivells: com a connector biològic entre els dos parcs naturals, el de formar part d'una matriu entre camps i zones boscoses, basses, rius i rierols, i la biodiversitat urbana, i per últim, els serveis ecosistèmics que atorga, com són la preservació d'hàbitats i biodiversitat, la regulació de fluxos d'aigua, la regulació de la qualitat de l'aigua, la captura de CO2 atmosfèric, la qualitat de l'aire, i la prevenció de plagues.

3. Aprofiten les ciutats catalanes el seu potencial en la provisió de serveis ecosistèmics?

La resposta majoritària és negativa.

4. Existeixen polítiques eficients per la protecció de les espècies urbanes?

Les respostes han estat de tres tipus: s'ha respost que no, ho desconeixen o ja està justificat a d'altres apartats.

5. Altres aportacions

Es fan dues aportacions, per una banda, la gestió del mosaic de camps i boscos que conforma la zona ha d'estar preservada i potenciada amb diferents projectes que actuïn en el conjunt de la zona i sobre zones concretes, i per altra es proposa que caldria redefinir els usos de l'espai urbanitzat.

6. Qüestionaris sessió 2. Model de ciutat.

Panel 3: inclusió social.

En aquest tercer panel de la sessió "Model de ciutat" s'han plantejat sis preguntes i un darrer apartat per altres aportacions.

1. És l'urbanisme un instrument eficaç per millorar la inclusió social?

De manera general en aquesta pregunta s'ha respost que hauria de ser-ho, però per contra en l'actualitat la planificació urbanística no ho està fent. La tendència actual és la de creació d'illes en funció de la renda. Es proposa reflexionar sobre alguns aspectes: de com en el mercat immobiliari, han tingut un impacte nul les polítiques públiques d'habitatge que amb prou feines arriba al 2% del parc habitacional, i com la planificació urbanística pot resultar una eina clau per generar ciutats i pobles inclusius.

2. Poden les ciutats garantir el dret universal a l'habitatge?

De manera general en aquesta pregunta s'ha respost que no, i les justificacions son de dos tipus:

Per una banda es proposa reequilibrar el territori per facilitar l'accés de tothom a l'habitatge, a més d'ajudar a disminuir els preus dels lloguers i venda de les ciutats. S'ha de tractar aquest dret tenint en compte els pobles, i propiciar un canvi cultural, tant dels estats com de les ciutats, per tal de combatre la gentrificació, l'especulació immobiliària i la proliferació de pisos turístics que augmenten les desigualtats i l'exclusió social.

Per altra banda es planteja com hauria de ser la implementació del model per tal de garantir el dret universal a l'habitatge; a) s'haurien d'augmentar els recursos per incrementar el parc públic d'habitatge amb destinació a polítiques socials a través de nova promoció, ús del dret de tempteig i retracte, acords de cessió d'habitatges amb les entitats financeres i mobilització del parc buit existent, entre d'altres; b) acomplir amb el mandat de la Llei 18/2007, del dret a l'habitatge, que estableix que en el termini de vint anys des de la seva aprovació, s'hauria d'assolir un parc mínim d'habitatges del 15% respecte del total d'habitatges existents en aquells municipis que el Pla territorial sectorial d'habitatge defineixi com a municipis de demanda residencial forta i acreditada; c) mantenir i potenciar les subvencions públiques per a la reforma i l'adequació d'habitatges adreçades a aquelles persones que no disposen d'ingressos econòmics suficients, així com els ajuts per al pagament del lloguer que els permetin assumir el cost econòmic del manteniment de l'habitatge habitual, evitant-ne la pèrdua; d) reforçar les competències jurídiques i fiscals per protegir a la ciutadania, i especialment la més vulnerable, garantint habitatge assequible i la protecció davant les bombolles especulatives; e) legislar sobre la co-responsabilitat que el sector financer, i molt especialment la SAREB, hauria d'assumir en relació a la necessitat de garantir el dret a l'habitatge de tota la ciutadania, establint la destinació obligatòria a lloguer social de part del seu parc immobiliari, i f) la promoció de l'habitatge assequible per evitar l'exclusió social també exigeix impulsar solucions mixtes, que vagin més enllà de les capacitats dels poders públics i integrin el teixit productiu i social de les ciutats per al desenvolupament de projectes habitacionals de coproducció.

3. Quins reptes tenen les ciutats i els territoris en matèria de connectivitat?

Les respostes han estat de dos tipus: s'ha proposat que la xarxa de transport públic sigui de mobilitat sostenible i no radial, i s'ha proposat que el disseny de les infraestructures de les ciutats, la xarxa d'equipaments i serveis i transports, tinguin en compte les zones més rurals i amb més dispersió territorial. I els serveis bàsics haurien de connectar dades, donant informació a la ciutadania que faciliti la mobilitat de les persones.

4. Les ciutats són actors essencials per pal·liar la pobresa energètica?

De manera general en aquesta pregunta s'ha respost que les competències en energia estan fora de l'abast de les ciutats i que és un problema de legislació. També s'ha valorat que des de l'urbanisme s'adoptin mesures per millorar l'eficiència energètica i trobar solucions a la pobresa energètica en els habitatges, però és necessari el compliment de la normativa vigent i s'han d'invertir recursos i esforços en el desenvolupament de programes destinats a la rehabilitació del parc, donat que gran part d'aquest es va construir abans de l'exigència de criteris d'eficiència.

Per altra banda, el disseny de les ciutats en base a estudis i mapes energètics pot promoure el control de les zones climàtiques dels barris i homogeneïtzar les característiques energètiques de les ciutats. La qual cosa suposa un impacte directe

en les condicions climàtiques de les llars i per tant en les condicions de vida de les persones, especialment les que es troben en situació d'especial vulnerabilitat.

5. Estan preparades les ciutats per afrontar l'envelliment demogràfic creixent?

En general s'ha respost que no i en un cas s'ha desenvolupat la pregunta de la següent manera:

“L'augment de l'esperança de vida situa la inversió de la piràmide poblacional i evidencia un futur protagonitzat per l'envelliment demogràfic. Aquest envelliment és cada cop més divers que depèn del context social, econòmic, laboral, de salut de les persones i per tant requereix de respostes cada cop més diverses. Noves i velles formes d'envellir coexisteixen simultàniament a la ciutat.

Coincideixen també estats de dependència greu amb situacions funcionals d'autonomia completa. Les polítiques urbanes, han de tenir en compte l'ús que fan de les ciutats les persones grans, les característiques específiques que es donen en aquesta etapa vital i en tot cas, preveure un mapa divers d'actuacions per un envelliment cada cop més actiu. I com a principals elements tenir en compte:

a) L'accessibilitat és bàsica per parlar de ciutat inclusives i especialment per les persones grans que veuen limitades les seves capacitats físiques: trencament de barreres arquitectòniques, urbanístiques, del transport i de la comunicació.

b) Equipaments i serveis que permetin la participació i integració a la comunitat, que propiciïn el contacte en societat i evitin la generació de processos de solitud.

c) Habitatges, amb condicions adequades per al seu accés i ús i garanteixin la seguretat i salubritat.

d) Integrar en els nuclis urbans (fugir de les perifèries) els centres / espais residencials per a la gent gran que permeti major connectivitat, accés a serveis i participació de la vida pública.

e) Mobiliari urbà, adequat pel que fa al disseny i a la seva ubicació, senyalització de zones o orientacions urbanes ben definides i pensar en els temps de semàfors, escales mecàniques etc... que facilitin el seu ús.”

6. Altres aportacions

En aquest apartat se han fet quatre aportacions que han estat molt diverses. La primera proposta radiografiar des de la transició democràtica a Espanya quines han estat les polítiques públiques a nivell d'urbanisme i habitatge i totes les perversions que s'han fet. La segona planteja que l'escenari de partida és l'esclat de la bombolla immobiliària al 2008 i com l'urbanisme ha servit als municipis per treure recursos a través de la requalificació del sòl, generant autèntics desastres urbans fruit de l'especulació, deixant multitud d'edificacions a mig construir que han quedat a mans de grans tenidors. A la tercera aportació es planteja el desequilibri del sistema i com l'especulació a l'àrea metropolitana, genera noves pressions sobre la societat. I la darrera i última aportació remarca que les premisses del qüestionari són molt vagues, i en tot cas cal preveure les problemàtiques de fons, abans de fer aportacions noves que poden estar lluny de resoldre problemes reals.

7. Qüestionaris sessió 3. Mobilitat urbana. Panel 2: qualitat de l'aire.

En el panel 2 de la sessió “mobilitat urbana” s'han plantejat quatre preguntes i un darrer apartat per altres aportacions.

1. Calen nous espais de govern cooperatiu per la millora de la qualitat de l'aire?

En resposta a aquesta pregunta es demana més compromís alhora de prendre decisions i consens més enllà de l'àmbit municipal. També es demana incorporar al ciutadà en la presa de decisions.

2. Quines mesures cal implementar per assolir l'objectiu zero emissions?

Les propostes donades per assolir l'objectiu de zero emissions passen per l'optimització les infraestructures viàries i ferroviàries i en particular de la xarxa de transport públic, parlar del consum i no només de les emissions i posar límit al consum fòssil.

3. Explotem adequadament els avenços tecnològics?

Totes les respostes han estat negatives.

4. Podem assolir hàbitats urbans lliures de contaminació?

Totes les respostes han estat negatives.

5. Altres aportacions

A les aportacions es demanen mesuraments individuals dels vehicles i plans de mobilitat per connectar municipis limítrofs a peu o amb bicicleta.

8. Qüestionaris sessió 3. Mobilitat urbana.

Panel 3: models productius.

En el panel 3 de la sessió "mobilitat urbana" s'han plantejat quatre preguntes.

1. Els territoris i les ciutats mitjanes són tractors d'activitats d'alt valor afegit?

Només hi ha hagut una resposta i ha estat afirmativa.

2. Estan preparats els hàbitats urbans per absorbir els canvis tecnològics?

La resposta a aquesta qüestió ha estat que precisament són els hàbitats urbans els llocs adequats per experimentar i per col·laborar en projectes que poden donar solucions, no només en buscar models productius alternatius, si no també en crear una societat més participativa i creativa.

3. Quines oportunitats productives poden generar les ciutats intel·ligents?

Com resposta a aquest apartat es proposa treballar de manera sinèrgica entre laboratoris, universitats i col·lectius de joves creadors.

4. És sostenible un model econòmic urbà amb creixement constant?

Les dues respostes aportades han estat afirmatives i han precisat que es important la previsió i disposició a canviar constantment els paràmetres de model urbà, així com orientar i educar la població.

9. Qüestionaris sessió 4. Cohesió social.

Panel 1: dret a l'habitatge.

En el panel 1 de la sessió "cohesió social" s'han plantejat quatre preguntes i un darrer apartat per altres aportacions.

1. Com podem garantir el dret a l'habitatge?

Amb relació a aquesta pregunta majoritàriament s'ha respost que és l'administració la responsable de garantir aquest dret i que manca desenvolupament de la Llei 18/2007 del dret a l'habitatge.

2. Podem transformar el parc d'habitatges per aconseguir un balanç de zero emissions?

Majoritàriament s'ha respost que sí, sempre que es faci amb inversió pública, amb campanyes informatives, ordenances municipals i garantint línies d'ajuts econòmics i tècniques específiques als tenidors dels habitatges principals.

3. Són efectives les mesures orientades a l'erradicació de l'emergència d'habitatge?

De manera general en aquesta pregunta s'ha respost que les mesures orientades a l'erradicació de l'emergència d'habitatge no són efectives. En les respostes es planteja la necessitat de coordinació entre les diferents administracions a nivell departamental i donar més ajuts i competències a les administracions locals com a entitats coneixedores de les realitats del territori. També es proposa augmentar el parc públic d'habitatge per allotjar a les persones en situació d'emergència habitacional, posar en el mercat més pisos públics de lloguer i més suport a l'administració local en les expropiacions, sancions per pisos buits, etc.

4. Quin marge hi ha per a innovar en l'habitatge?

S'han formulat diverses propostes per innovar en l'habitatge com potenciar el cohabitatge i les cooperatives d'habitatge, sobretot facilitant sòl públic; divulgar la masoveria urbana, donat que és una opció poc plantejada pel desconeixement del seu funcionament i incorporar-la com una tipologia més de contracte a les borses de lloguer, amb suport jurídic, assegurances i cobertura jurídica, etc.

5. Altres aportacions

En aquest apartat es demana tenir en consideració el col·lectiu de joves i el seu accés a l'habitatge, com a valedors de noves formules com el cohabitatge

10. Qüestionaris sessió 4. Cohesió social.

Panel 2: Territoris articulats.

En el panel 2 de la sessió "cohesió social" s'han plantejat quatre preguntes i un darrer apartat per altres aportacions.

1. Quines polítiques públiques cal impulsar per lluitar contra el despoblament rural?

Amb relació a aquesta pregunta s'han aportat les següents respostes: Optimitzar els inputs relacionats amb el patrimoni cultural i social de cada localitat, facilitar la

implantació d'infraestructures i serveis bàsics en radis de proximitat raonables i dotar de subvencions l'entorn rural per a l'adquisició i rehabilitació d'habitatges, pel retorn als seus llocs d'origen dels estudiants universitaris un cop acabats els estudis, i promoure i facilitar la creació d'empreses

2. Com gestionar les externalitats negatives que generen els hàbitats urbans?

Es proposen tres accions: la primera acció seria fer un esforç al reciclatge i la regeneració urbana per integrar-les al màxim en la vida quotidiana, la segona compensar adequadament els municipis afectats i la tercera amb un major reequilibri territorial.

3. És necessari l'enfortiment de la governança territorial?

De manera general en aquesta pregunta s'ha respost que és necessari l'enfortiment de la governança territorial en l'àmbit supramunicipal immediat i amb la descentralització de l'administració.

4. És coherent el model metropolità actual amb les potencialitats territorials?

Amb relació a aquesta pregunta s'ha respost que hauria de ser-ho però que cal pensar en el reequilibri territorial i sortir de l'àmbit metropolità.

5. Altres aportacions

En aquest apartat es demana que des de l'administració es tingui més en compte l'entorn rural i els seus habitants.

11. Qüestionaris sessió 4. Cohesió social. Panel 3: seguretat i justícia social.

En el panel 3 de la sessió "cohesió social" s'han plantejat quatre preguntes.

1. La seguretat és un vector pres en consideració en la planificació dels hàbitats urbans?

Les dues respostes aportades han estat afirmatives i han precisat que la seguretat ciutadana ha de ser prioritària.

2. Cal reconèixer en el nostre ordenament jurídic el dret a la ciutat?

Les dues respostes aportades han estat afirmatives i s'ha emfatitzat la responsabilitat d'usuaris i institucions així com i l'educació.

3. Com cal gestionar, a escala urbana, l'impacte de les onades migratòries?

Es fan diverses propostes com la d'evitar la concentració dels habitatges d'acollida i les elevades densitats, i fer inclusió real a la societat i a les escoles. Es posa d'exemple el model finlandès.

4. Com s'han de tractar les economies informals a les ciutats?

En aquest apartat s'han aportat tres opcions per tractar les economies informals: legalitzar la situació dels 'sense papers' (empadronament), facilitar l'aflorament de l'activitat econòmica submergida subvencionant les primeres activitats i per últim

habilitar espais específics de venda i intercanvi concertats amb els agents formals competidors.

12. Qüestionaris sessió 5. Dimensió ciutadana.

Panel 1: recerca i coneixement.

En el panel 1 de la sessió "dimensió ciutadana" s'han plantejat quatre preguntes de les qual la única que ha estat resposta ha estat la segona amb tres aportacions.

1. Estan preparades les ciutats per absorbir els impactes tecnològics disruptius?

2. Quins factors permeten consolidar els hàbitats urbans com a ecosistemes de recerca aplicada?

En aquesta pregunta es fan tres propostes: la primera planteja que són les ciutats els llocs a on es pot experimentar més i treure més resultats; la segona proposa que es treballi amb sinergia entre laboratoris, universitats i col·lectius de joves creadors, i a la tercera que també és l'espai de la ciutat on pot col·laborar en projectes per donar solucions i no només en buscar models productius alternatius, si no també en crear una societat més participativa i creativa.

3. Quines condicions generen més avantatge competitiu a l'hora de crear, retenir i consolidar el capital humà en els hàbitats urbans?

4. Quins obstacles existeixen per a la creació de clústers de coneixement a les ciutats?

13. Qüestionaris sessió 5. Dimensió ciutadana.

Panel 3: participació i transparència.

En el panel 3 de la sessió "dimensió ciutadana" s'han plantejat tres preguntes i un darrer apartat per altres aportacions. Només n'hi ha hagut una resposta per a cada qüestió.

1. Com es pot millorar la participació ciutadana en la presa de decisions als hàbitats urbans?

En aquesta primera pregunta s'ha respost que fent debats participatius als barris i pobles.

2. Quines millores i canvis són necessaris per avançar cap a la co-creació de polítiques urbanes?

Amb relació a aquesta pregunta s'ha respost que fent més fàcil i àgil la comunicació ciutadà-ajuntament amb iniciatives populars que siguin vinculants.

3. Garanteixen les noves tecnologies l'assoliment d'una governança urbana més transparent?

La resposta ha estat afirmativa però matisant que no és suficient donat que molta gent encara no fa ús de les noves tecnologies.

4. Altres aportacions

En aquest apartat es planteja que la connexió a internet hauria de ser gratuïta per a tothom si es vol aconseguir un país amb un alt nivell tecnològic.

14. Qüestionaris sessió 6. Nova governança. Panel 2: canvi climàtic.

En el panel 2 de la sessió "nova governança" s'han plantejat quatre preguntes i un darrer apartat per altres aportacions. Només n'hi ha hagut una resposta per a cada qüestió.

1. S'estan preparant les ciutats costaneres davant l'augment del nivell del mar?

En aquesta primera pregunta la resposta ha estat negativa i s'ha valorat que encara s'agreuaran més els problemes amb la construcció de ports i el desviament dels cabdals dels rius.

2. S'estan introduint indicadors de canvi climàtic en el disseny dels hàbitats urbans?

En aquesta pregunta s'ha respost negativament i s'ha posat com exemple la redacció del nou POUM de Mollet del Vallès.

3. És a l'agenda política la renaturalització dels hàbitats urbans?

La resposta a aquesta qüestió ha estat la renaturalització dels hàbitats urbans està inclosa en l'agenda política però que a la pràctica en lloc d'espais naturals s'estan fent parcs urbans.

4. Com coordinar el compromís davant el canvi climàtic entre els nivells de govern?

En aquesta pregunta s'ha proposat fer un marc que marqui totes les polítiques municipals referents al canvi climàtic. Parlar de consum, establir un llindar de compromisos màxims a assolir a nivell municipal...

5. Altres aportacions

En aquest apartat es proposa que s'organitzin jornades físiques participatives a les comarques.

Documents pdf

S'han incorporat quatre documents en format pdf amb aportacions sobre diferents temes o sessions.

1. Plataforma Afectados Restricciones Circulatorias (ASOCPARC)

Queremos el compromiso de que:

- 1) Todas las medidas contra la contaminación sean socialmente equitativas ya que TODOS contaminamos. No habrá discriminación por edad del vehículo, más que la regulada por los sectores de servicios (*se entiende que en los servicios públicos hay una regulación por la propia prestación*).
- 2) Trabajar en pro de reactivar obras y actuaciones de capital importancia para la movilidad y la descongestión del tráfico (Conexión ferrocarril con el Puerto de Barcelona, puente Llobregat enlace comarcal 245, etc).
- 3) No va a existir afectación al ciudadano, a su vida familiar, su economía, su trabajo. Afectación NULA. El ciudadano no es el responsable de las políticas que se pretenden implantar ahora. Si en los 90, principios de siglo XXI, etc., compró un vehículo Diésel, fue en gran parte porque el Gobierno estatal lo promovió como algo "positivo" (medioambiente y combustible más barato) y nadie le dio fecha de caducidad. Si compró una motocicleta, entre otras cosas, se erigió como colaborador a la movilidad eficiente, por ello podía tener ciertos privilegios: aparcamiento gratuito, etc. (EL CIUDADANO TRATADO CON SENSIBILIDAD Y RESPETO ES EL MAYOR ALIADO)
- 4) Las tres erres "RRR" principios de la Ecología siguen siendo totalmente vigentes: Reducir, Reutilizar, Reciclar.
- 5) Se reconozca que el ciudadano no es el que ha estado años inoperante y carente de iniciativas de políticas medioambientales o concienciación ecológica, paga religiosamente sus impuestos, recicla gratuitamente y hace muchos más esfuerzos de los que la Administración le reconoce.
- 6) Se retiraran todas las campañas en las que se veje, arremeta o se pretenda avergonzar al ciudadano que posea un vehículo antiguo, en especial campañas draconianas culpabilizándole y casi tratándole de "criminal ecológico" (campañas de niños que no pueden respirar o médicos hablando de "muertes prematuras")

- 7) Ayudas, créditos blandos, sin IVA o rebaja IAE o IRPF, plan renove, etc a todos aquellos que VOLUNTARIAMENTE desguacen un vehículo de más de 20 años y adquieran un vehículo gasolina, híbrido o gas dentro normativa no superior a 18.000 euros nuevo o de ocasión. El plan MOVAL es insuficiente

Propuestas y compromisos: Municipales 2019

Antes de empezar a prohibir y restringir hay que estar seguro de que se han adoptado todos los medios para facilitar el uso del transporte público o bien se les ha facilitado a los ciudadanos medios más que suficientes para que su afectación sea mínima:

a) Derogación del actual PLAN DE MOBILITAT en cuanto a restricciones de tráfico en modo y fecha.

b) Exigir al Gobierno Central la modificación en materia de homologaciones, permitiendo automáticamente sin necesidad de proyecto, de modo simple, con la supervisión de las estaciones ITV y talleres autorizados, **la modificación de cualquier motor de cualquier vehículo, mediante sistemas homologados en cualquier país de la CEE, de catalizadores, filtros, etc., incluida la sustitución por otro motor (aunque no sea ni el mismo ni de la misma marca) que mejore la eficacia medioambiental, siempre que no se supere la potencia de origen y que no afecte a la seguridad del vehículo.** Con ello se podrá proceder al **Etiquetado y Clasificación Individual** de cada vehículo mediante mediciones ambientales y obligatorias para TODOS, independientemente de lo que diga el fabricante, y en función de ello:

1) El propietario tendría facilidad para adaptar su vehículo, mucho más económico que uno que fuese nuevo, se le daría la oportunidad de que mientras muere su vehículo (ya que la mayoría tarde o temprano irán al desguace) sea lo más limpio posible, y su propietario pueda ir ahorrando, pensando en el futuro sin estrés, angustias o créditos bancarios o simplemente puede prescindir de vehículo propio.

2) Con la clasificación de los vehículos con etiquetado según su nivel de contaminación, adoptando la normativa EURO, Barcelona y todos los municipios podrían cerrar al tráfico, coronas pequeñas, en sus centros urbanos, allá donde la densidad del tráfico produce más partículas PM 10, autorizando sólo a Residentes y servicios así como puntualmente solo permitir el acceso a los más limpios.

3) Paralizar el proyecto de crear más SUPERILLES y organizar con los vecinos la reapertura de aquellas existentes donde se ha creado un caos circulatorio.

- 4)** Establecer un impuesto medioambiental según la clasificación del vehículo: pagaran más los que REALMENTE contaminen más por medición y km anual (supervisado por ITV y en caso Industriales cuentakilómetros PRECINTADO)
- b)** Presión al Gobierno Estatal para la prohibición de venta de vehículos diésel para uso privado en 2025.
- c)** Fomentar la implantación de una red eficaz de combustibles Biodiesel, talleres homologados y especializados en instalar catalizadores y filtros, etc.
- d)** Incentivar I+D con apoyo del CISC, ya que los vehículos Diésel no van a desaparecer de un día para otro, pero lo que sí se puede hacer es que sean más limpios. (Ver empresa **INKEMIA y su combustible OBio y O3 Protégelo con sus catalizadores ambas implantadas en Catalunya, por ejemplo o patente CSIC WO2016207462A1**)

Barcelona como presidenta del Área Metropolitana de Barcelona se comprometerá a:

- a) Crear un equipo Técnico que localice terrenos aptos para la construcción de **park&ride**: superficie y edificios.
- b) Establecer dialogo con los Municipios para fomentar su construcción y/o ampliación en estaciones RENFE, FGC y Metro, que ya tienen estos pequeños equipamientos, o que tengan terrenos adyacentes susceptibles de construir edificios de varia plantas para dar cabida a más vehículos. Uso gratuito con la marca de tarjeta de transporte.
- c) Creación de empleo público en la figura de vigilantes de Parks&Ride, que daría tranquilidad e incentivaría al usuario, puesto que contribuiría a la seguridad de su propiedad, evitando robos y saqueos de los vehículos aparcados.
- d) Creación de una campaña de educación y pedagogía de convivencia entre vehículos cara a implantar zonas 30 en detrimento de carriles bici.
- e) Creación de un equipo Técnico que ayude a los Municipios que soliciten a ordenar la circulación, creando zonas 30 y calles especiales de circulación preferente para bicis, eliminando carriles bici que actualmente solo entorpecen la circulación del tráfico.
- f) Subvencionar a las empresas que tengan servicio de autocar destinados al traslado de sus los trabajadores, mediante mejoras fiscales, etc.
- g) Plan de actuación que permita adecuar toda la flota de autobuses/autocares, taxis, vehículos alquiler con conductor etc, que circulan

por dentro de la ciudad de Barcelona a vehículo híbrido/eléctrico y no otorgar licencia alguna si no se cumple este requisito.

h) Restricción del número de autocares de circuitos turísticos circulando por la ciudad.

i) Mejora de las líneas de BUS: frecuencia de paso y tamaño. Actualmente se apuesta por autobuses largos, reduciendo el número de unidades totales, líneas y personal; aumentar número de buses, de menor capacidad pero con mejor frecuencia de paso.

Esperamos racionalidad y de sensibilidad.

ASOCPARC. Plataforma Afectad@s por las Restricciones Circulatorias

2. Bea de Diego Suárez. Arquitecta. Sessió 1.1.

Sessió 1: processos metabòlics

Bloc 1: economia verda i circular

Els hàbitats urbans poden acomplir un rol determinant en l'assumpció i consolidació dels principis de l'ús eficient dels recursos en les diferents etapes de producció i consum. El procés de participació es centrarà en les següents àrees temàtiques:

1. Hi ha marge de millora en la gestió dels residus urbans?

La millora de la gestió dels residus urbans és una millora progressiva d'un sistema obsolet.

Poc ambiciós. Cal un canvi disruptiu que deixi de considerar els residus com alguna cosa de la que cal desfer-se'n i comenci a pensar en recuperar el valor afegit que contenen els productes i materials després del seu primer ús. Per començar s'hauria de canviar el nom a l'Agència de Recursos secundaris de Catalunya (AR2C) per transmetre un canvi de mentalitat.

La natura no gestiona els seus residus, sinó els seus recursos. Crea especialització per explotar qualsevol oportunitat, sigui primera o segona mà, no existeix perquè tot es tanca i torna. De que aconseguim reproduir aquest sistema, depèn la nostra supervivència S'està mirant l'efecte i no la causa. Els residus son el resultat d'un sistema econòmic lineal que només té activitat econòmica a la banda de la logística (extracció, fabricació, venda, ús, i rebuig). Com no contempla les externalitats ambientals en els preus surt a compte contaminar (l'obsolescència programada, i que sigui més fàcil i econòmic comprar de nou que reparar, són només 2 símptomes d'un sistema malalt). En canvi, l'economia circular conté tot un ecosistema d'activitat econòmica al voltant de la recuperació i manteniment del valor dels productes i materials (logística inversa) i transforma la banda tradicional de la logística en un sistema apte per la recuperació posterior (materials sense tòxics, desmuntables, economia de serveis conservant la propietat dels materials, etc). La economia circular es un canvi disruptiu que afecta a tot el sistema, no només a la darrera fase dels residus.

¿com fer-ho?

o Incorporar les externalitats ambientals al preu des productes Qui contamina paga. Surt a compte recuperar el valor dels productes i materials al final de la seva primera vida útil. (logística inversa) .

o Legislar per l'ecodisseny que permet el desmuntatge i la reciclabilitat (no toxicitat, per exemple).

o Recolzant el desenvolupament de tot l'ecosistema econòmic al voltant de la recuperació de valor. Identificar oportunitats d'explotació de recursos secundaris, identificar activitat econòmica. Facilita la seva activitat, ja sigui via fiscal, com burocràtica...discriminació positiva. L'economia circular es abans que res economia i aquesta es la visió que s'ha d'impulsar, perquè es la visió de la generació de riquesa (social, ambiental i econòmica)

o Identificant i eliminant les barreres administratives

Si aquest sistema circular funciona, a la societat li semblarà impensable arribar a convertir en residu alguna cosa que té valor. La reducció dels residus serà una conseqüència que vindrà sola. No es parla de gestió de residus sinó de gestió de recursos

En tots els sectors:

FROM: (el cicle de la matèria orgànica) si el compost orgànic té valor econòmic (perquè és més econòmic que el que prové de la matèria primera, per exemple, fertilitzants a punt d'exaurir-se per les baixes reserves mundials de fòsfor), sorgirà un núvol de negocis a aprofitar-ho: microdigestors urbans per recuperar digestats i produir energia, compostatge al barri, compra de residus orgànics per adobs d'agricultors periurbans, promoció de mini-compostadores als balcons etc. El tema del malbaratament alimentari i les múltiples oportunitats al seu voltant es en si mateix un tema d'alt impacte

Gestió de la FROM: recollida porta a porta (com a mínim d'aquests residu tant valuós) a tota Catalunya (l'experiència de Sarrià demostra la seva viabilitat també a BCN), containers orgànics amb recollida identificada,etc

SDDR Impulsar els sistemes de SDDR, encara que calgui enfrontar-se al que volen fer negoci amb l'augment dels plàstic. Es tracta de mantenir més temps el valor dels envasos amb la reutilització i després amb el reciclatge i la recuperació dels materials)

CONSTRUCCIÓ Orientar el sector de la construcció cap a la circularitat - Normatives d' ecodisseny pel desmuntatge i reciclabilitat dels edificis. - Canviar les barreres legals que dificulten la reutilització i comercialització (fi de condició de residu).

- Formació a les universitats amb la visió d'aprofitament dels recursos (materials, energia, aigua, sol)
- Discriminació positiva dels edificis que incorporin polítiques de circularitat: reducció d'impostos, millores al finançament
- Facilitar l'emmagatzematge del stock d'edificis desmuntats

2. Poden contribuir les ciutats a la creació de nous patrons productius i de consum que afavoreixin la circularitat?

Les ciutats actuals es comporten com a embornals, on entren recursos i surten residus. Aquest esquema s'ha de canviar. Ciutats productives i no ciutats embornal. Totes les ciutats ha d'analitzar la seva trama productiva i facilitar relacions simbiòtiques. Hi ha exemples de moltes ciutats que ho han fet: Bilbao, Glasgow, etc, i estats que integren aquesta visió a nivell de país com Dinamarca.

S'analitzen les entrades i sortides de l'ecosistema productiu i es mira de creuar i tancar cicles.

L'exemple de Glasgow del residus de empreses de fabricació de pa com a recurs d'empreses que fabriquen cervesa, és un bo exemple. El que no es pugui tancar a nivell de ciutat s'hauria de poder tancar a nivell de territori. La simbiosi residu-recurs al teixit productiu redueix els residus. De nou es tracta de gestionar els recursos i no els residus.

S'ha de facilitar l'activitat de qualsevol activitat econòmica als comerços que tinguin a veure amb reutilitzar, reparar, refabricar, readaptar, optimitzar, etc. Facilitats en aspectes fiscals, de crèdit, administratives, etc.

La fabricació digital i els fabLABs són una oportunitat d'integrar la fabricació a les ciutats, però també pot donar lloc a una alta fabricació d'objectes inútils que acabin a les escombraries. Cal regulació: productes reciclats i reciclables. L'agricultura urbana ha de canviar el model productiu dels aliments lligada al tancament del cicle de la matèria orgànica i de les infraestructures verdes urbanes. Les ciutats intermèdies faciliten una relació més equilibrada amb la seva zona periurbana que l'alimenta.

3. S'estan aplicant principis d'economia circular en el disseny i transformació urbanes?

Sovint se'n oblida que el sol és un recurs, com els materials i l'energia. A més, hi ha el perill que la eficiència dels sistemes constructius acabi augmentant el consum de sol (efecte rebot de la paradoxa de Jevons, a major eficiència major consum).

Com assenyala la Fundació Ellen MacArthur, el malbaratament estructural és el més greu (aquell que ja s'admet com a part del sistema). El 60% de les oficines europees no s'utilitzen (fins i tot en horari de treball); 11 milions d'habitatge estan buits a Europa mentre 4 milions de persones viuen al carrer; el 50% de les superfícies urbanes a Europa es dedica a infraestructura viària, però els cotxes estan aparcats el 92% dels temps, i quan circulen només fan servir un 10% de la superfície. Tot i això la dispersió urbana augmenta, amb la fragmentació dels hàbitats que suposa. La dispersió urbana (urban sprawl) condueix a la fragmentació dels hàbitats i perjudica greument el suport vital que suposen els ecosistemes: els serveis ambientals de pol·linització, neteja de l'aire, biodiversitat, regulació tèrmica, mitigació del canvi climàtic, control d'inundacions, etc. No es tracta tant del creixement en si, com del creixement descontrolat que fragmenta els hàbitats.

Si s'aplica la visió del sol com a recurs, la estratègia es la defensa de qualsevol activitat econòmica que potenciï la recuperació del sol residual: aprofitament de solars buits per a usos efímers, exhaurir el dret de vol, facilitar canvis d'ús dels edificis buits. S'ha de potenciar la flexibilitat als edificis i afavorir la rehabilitació que permeti la adaptació a les necessitats reals. S'han de potenciar els usos mixtos a les ciutats, ciutats complexes i denses, que analitzin els recursos que fan servir i mirin com poden tancar el cicle de tots ells.

Altres aportacions

Cal estratègia.

Identificat el 20% de les accions que aconsegueixen el 80% dels resultats, identificar quines barreres impedeixen que tinguin èxit

Identificar i aprofitar les oportunitats madures (low-hanging fruits)

Jerarquitzar: primer de tot sempre hi ha la cultura i el comportament de la societat. S'ha de treballar aquest aspecte, als col·legis sobretot Una darrera reflexió: la economia circular es clau per la lluita contra el canvi climàtic. La fabricació continua, explotant matèria primera té un impacte directe en les emissions de CO2.

(a més dels residus) S'ha fer aquesta identificació que sovint no es reconeix, perquè pot suposar que la economia circular rebi un impuls en el marc de les polítiques de canvi climàtic i d'emergència climàtica.

3. Unió de Pagesos de Catalunya. Sessió 1.1.

MODEL PRODUCTIU I TERRITORI // ECONOMIA VERDA I CIRCULAR

Manteniment de l'activitat agrària de Catalunya

Un dels reptes als que l'Agenda Urbana pot ajudar a fer front és el manteniment d'un model d'activitat agrària que contribueixi a la supervivència de les explotacions familiars agràries, tant petites com mitjanes, i facilitar les noves incorporacions al sector agrari, d'explotacions lligades al territori.

D'acord amb el Pacte de la política alimentària urbana de Milà (signat el 2015) i la Carta per una sobirania alimentària des dels nostres municipis (signada a Zaragoza, el 2014) una manera de fer-ho és que l'Agenda Urbana es marqui com a objectiu el foment de la venda directa i dels circuits curts de comercialització i la presència de producte agroecològic (entès com a producte ecològic o no ecològic, però de proximitat) a la xarxa de mercats municipals i dinamitzar el comerç de proximitat i dels mercats municipals, amb criteris de producte de proximitat, ecològic i paràmetres de consum responsable. Així com la incorporació d'aquest productes en els menjadors escolars, hospitals, altres establiment públics, etc. i establint com a criteri el seu ús en la contractació pública de serveis de càtering.

Els productes de proximitat i de temporada són més sostenibles, ambientalment i econòmicament. Des d'un punt de vista ambiental, es redueix

la petjada de carboni i el seu consum afavoreix la conservació d'espècies agroalimentàries autòctones en perill de desaparició. Així mateix l'activitat agrària és necessària per mantenir el mosaic agroforestal que contribueix a la prevenció d'incendis forestals, la conservació de la biodiversitat i del paisatge. Des d'un punt de vista econòmic, ajuden a reforçar l'economia de la gent que ens envolta, del seu municipi, comarca, territori i país en la mesura que fomenten el desenvolupament de l'economia local i l'equilibri territorial.

La proximitat fa referència als productes que es produeixen en un radi de distància entre productor i consumidor proper que, d'acord amb la dimensió geogràfica de Catalunya, es pot equiparar als productes produïts a casa nostra. La proximitat de la producció afavoreix el respecte pel cycle natural de la producció agrària i facilita que els productes es cullin i es distribueixin en el punt òptim de maduració, obtenint, com a resultat, productes més frescos i saborosos. Quant a la temporada, fa referència al temps (moment) i defineix aquells productes frescos i peribles (verdura i fruita de pinyol, bàsicament) que són propis d'un moment de l'any, atès que no aguanten llargues conservacions, a no ser que els transformem (sucs, conserves, melmelades, etcètera).

La venda directa i en circuit curt¹, és un sistema a protegir perquè contribueix a la supervivència d'explotacions lligades al territori i d'unes produccions on hi predomina l'aposta per una elevada qualitat, lligat a una major facilitat en el control de la producció, atès que la majoria de producte comporta certa elaboració, com l'encaixat en camp de productes d'horta, per exemple, i de la comercialització, doncs permet la relació productor-consumidor, sense intermediaris. A més a més, per a les explotacions de producció agrària ecològica local, aquest sistema de comerç és el més utilitzat i més viable.

¹ DECRET 24/2013, de 8 de gener, sobre l'acreditació de la venda de proximitat de productes agroalimentaris

MODEL PRODUCTIU I TERRITORI // ECONOMIA VERDA I CIRCULAR // ENERGIA SOSTENIBLE

Afavorir la gestió dels boscos de Catalunya

Un dels reptes als que l'Agenda Urbana pot ajudar a fer front és la lluita contra la crisi climàtica i la reducció dels gasos d'efecte d'hivernacle, mitjançant el foment del consum de la biomassa forestal local com a font d'energia sostenible que de retruc obra l'oportunitat d'incrementar la gestió forestal dels boscos de Catalunya.

El consum de fusta local pot ser una solució a l'abandonament actual de molts dels nostres boscos. L'aposta clara de les ciutats pel consum de la fusta local comportaria la millora de la gestió dels boscos i la reducció del combustible acumulat. La gestió forestal en general i, sobretot, la situada en zones d'alt risc d'incendi, no és viable econòmicament, per tant, continuem tenim majoritàriament uns boscos no gestionats. L'abandonament de les terres agrícoles i l'emergència climàtica que vivim actualment només fan que agreujar aquest problema

Els equipaments, centres adreçats als serveis públics i edificis de l'administració poden utilitzar com a font d'energia llenya, estella, pèl-let, etcètera, provinent dels boscos catalans per les seves instal·lacions de calderes de biomassa.

Cal una aposta perquè els centres que depenen de l'administració se subministrin amb biomassa certificada provinent dels nostres boscos de manera que es contribuiria a incrementar-ne el preu perquè s'ajusti als costos reals d'explotació. Cal canviar la inèrcia de prioritzar els preus més baixos en el subministrament de biomassa per als edificis i equipaments públics, que afavoreix la importació i acaba essent una energia verda amb petjada de carboni a causa del transport.

4. Víctor Xaubet i Areales Arquitecte-urbanista. Sessió 2.2.

ESPAI VERD I ZONES LLIURES

La humanitat ha buscat des de sempre un entorn artificial per a viure-hi. Des dels primers temps els humans hem creat un medi físic diferent del medi natural. Però aquest fet no ha tancat mai les portes al contacte amb la natura. Gràcies a les dimensions reduïdes dels assentaments urbans, des del neolític i fins abans de la revolució industrial, el camp i la natura formaven part del medi urbà, i el contacte físic, emocional i intel·lectual quedava garantit.

Amb el creixement de les ciutats i amb l'aparició de models de vida diferents dels coneguts fins aleshores, començà de manera progressiva l'allunyament, tant des del punt de vista físic per l'extensió de l'espai urbanitzat, com per les dinàmiques socials que l'obviaven. Els urbanistes van idear aleshores els parcs i els jardins per apropar aquesta natura als ciutadans. Es tracta però d'espais aïllats que no tenen una connexió natural entre ells.

Avui ja no es tracta simplement de tenir espais lliures dins de les ciutats per qüestions estètiques o recreatives, es tracta també d'enfrontar-se als reptes mediambientals mundials. Les polítiques urbanes s'han de tornar més verdes per incorporar la natura a les ciutats. Parcs, horts urbans i espais salvatges abandonats que també formen part del verd urbà. Cal tenir-ho present i col·locar en un primer terme la seva existència i importància quan dissenyem un nou entorn urbà ja que tenen una influència molt positiva en l'habitabilitat de les ciutats. Les ciutats es poden convertir en fàbriques ecològiques, transformant un entorn construït en una ciutat viva. Natura i urbs han d'interactuar, i això es pot fer amb diferents estratègies.

Primer de tot cal pensar que la natura no es troba simplement als espais públics. Existeixen multitud de jardins particulars, terrats i balcons. Cal connectar tot el verd present a la ciutat per crear una xarxa de corredors per on es puguin moure insectes, aus i altres animals. Aquest corredors verds seran els carrers que, transformats com veurem a continuació, connectaran totes les places i els parcs.

No es busca tenir els edificis rodejats d'arbres com la imatge idíl·lica de les ciutats nòrdiques.

L'artificialitat ha de ser palesa (preeminència d'espais durs) perquè els éssers humans hàbitem un medi que no té res a veure amb la natura o el camp obert. Calen arbres i zones verdes, però no cal que tots siguin visibles. S'haurà de promoure que en els patis d'illa s'hi pugui trobar tanta vegetació com sigui possible ja sigui plantes i flors o horts urbans. Com que parlem de particulars l'administració no podrà fer més que promoure i incentivar els usos alternatius en aquestes superfícies que, per regla general, acostumen a ser dures. En nova construcció caldria que no es construís tota la planta baixa per disposar de contacte directe amb el sòl i poder crear d'aquesta manera zones vegetals comunitàries.

Vist això es pot pensar que no cal actuar al carrer però res més lluny de la realitat. En línia amb les polítiques de recuperar superfícies que ara ocupa el vehicle privat s'han de transformar superfícies dures en àrees de biodiversitat. Es podrien dur a terme actuacions com augmentar la superfície dels escocells, o que aquests es transformessin en una línia paral·lela a la vorera, i plantar-hi plantes i flors. Es podrien convertir, fins i tot, en drenatges sostenibles per a l'aigua de pluja, la recollirien i la filtrarien a poc a poc retornant-la neta al subsòl, recarregant l'aqüífer. També es podria ubicar als carrers noves zones d'estada amb parterres i superfície permeable per a l'aigua de pluja.

Espais que fins ara han semblat inversemblants per a allotjar vegetació són magnífiques oportunitats per acollir el verd i la biodiversitat. Cobertes, terrats, balcons i murs han de renaturalitzar-se, amb jardins verticals, espais comunitaris i horts urbans. Les cobertes que normalment són inaccessibles es poden transformar en cobertes vegetals amb emmagatzematge d'aigua. Les cobertes més accessibles poden allotjar horts dels veïns o espai comú on dur a terme activitats que fomentin la convivència com sopars comunitaris o disposar d'un espai per als infants. Les façanes mitgeres es poden renaturalitzar amb un jardí vertical que no requereix manteniment. També a les façanes principals s'hi poden instal·lar els jardins verticals però serà més fàcil aprofitar els balcons per ubicar-hi el verd.

Són iniciatives que sempre han de comptar amb la col·laboració de l'administració que n'ha de fer la promoció i serà l'encarregada d'explicar el funcionament de tots aquests sistemes.

A l'hàbitat humà, hi ha molt més que humans. Han passat desapercebuts però hi han estat sempre.

Plantes, formigues, ocells i altres animals. El nou enfocament dels espais verds demana que no els mirem com a una illa de natura enmig de la ciutat, sinó com a indret de coexistència entre humans i altres habitants.

Per afavorir la biodiversitat s'han de dur a terme altres accions més enllà de plantar espècies vegetals. Caldrà construir allotjaments per a la fauna que aquesta vegetació atraurà, com caixes niu, hotels d'insectes o torres de ratpenats, ajudarà a que la ciutat gaudeixi d'una biodiversitat molt més gran.

L'entorn natural més proper a la ciutat es troba habitualment en condicions bastant pèssimes. Cal trobar i restaurar aquests llocs naturals i crear, o allargar, els connectors que permetran fer entrar més biodiversitat a la ciutat.

Existeixen molt torrents antics i rieres que es troben canalitzades. Es podrien restaurar i tornar-los a fer visibles com a part de l'estratègia de renaturalitzar i visualitzar els cicles naturals.

Barcelona, 16 de setembre de 2019

